

Список використаних джерел

1. Bourouiba Rachid, « L'art religieux musulman en Algérie » ,S.N.E.D,Alger,2eme Édition;1981,p 37 ,p 47,51,89,99,102,104 ,113,114,124,125,126,129,p 171 ,172,176,187,p 201,p 293,p 212,p 250,p 283,287,313,319
2. Bourouiba Rachid, « Apports de l'Algérie a l'architecture religieuse Arabo-islamique »,Office des publications universitaires ,Alger ,1986.,p 335.
3. Bourouiba Rachid, « Abd Al Mu'min flambeau des Almohades »,S.N.E.D,Alger,2 éme Édition,1982. P 86,100,102 et 106 p.
4. Godar A. L'origine de la madrasa, de la mosquee et caravanserail a quatre i'wais / Godar A. // Ars Islamica. XV-XVI. 1951. – Pp. 5-6.
5. Golvin L. La mosquee, ses origines, sa morfologie, ses divers fonctions. Son role dans la vie musulmane / Golvin L. – Paris, 1959. – Pp.1-30.
6. Golvin Lucien. Essai sur l'architecture religieuse musulmane,L'architecture des omeyyades de syrie. Klincksieck,Paris, Tom 2,1971.p 17,p 97,p 101.
7. Golvin Lucien. Essai sur l'architecture religieuse musulmane,L'architecture religieuse des grands Abbasides. la mosquée d'Ibn Tulun ,l'architecture des Aghlabides » ,Klincksieck,Paris, Tom 3,1974.p149 ,p 192-198

*Можаровська Марина Сергіївна,
студентка архітектурного факультету КНУБА*

ПРАВОВІ НОРМИ В БУДІВНИЦТВІ ТА АРХІТЕКТУРІ УКРАЇНИ

Аналізуючи правові норми, стає зрозуміло, що законодавчо встановлених вимог щодо будівництва житлового будинку в тій чи іншій частині ділянки немає, але все ж таки існує рекомендація, згідно з якою найкраще зводити будинок по можливості ближче до огорожі з боку вулиці, так як це дозволить раціонально використати територію для відпочинку на задньому дворі і значно скоротить відстань при пересуванні людини від хвіртки до вхідних дверей.

Також важливо при цьому врахувати прив'язку до червоної лінії, тобто встановленої межі існуючої або запроектованої вулиці. Згідно з вимогами ДБН 360-92 **, житловий будинок повинен бути розміщений з відступом від червоної лінії магістралей і основних вулиць не менше ніж на 6 метрів, від другорядних вулиць і провулків не менше ніж на 3 метри (Рис. 1)

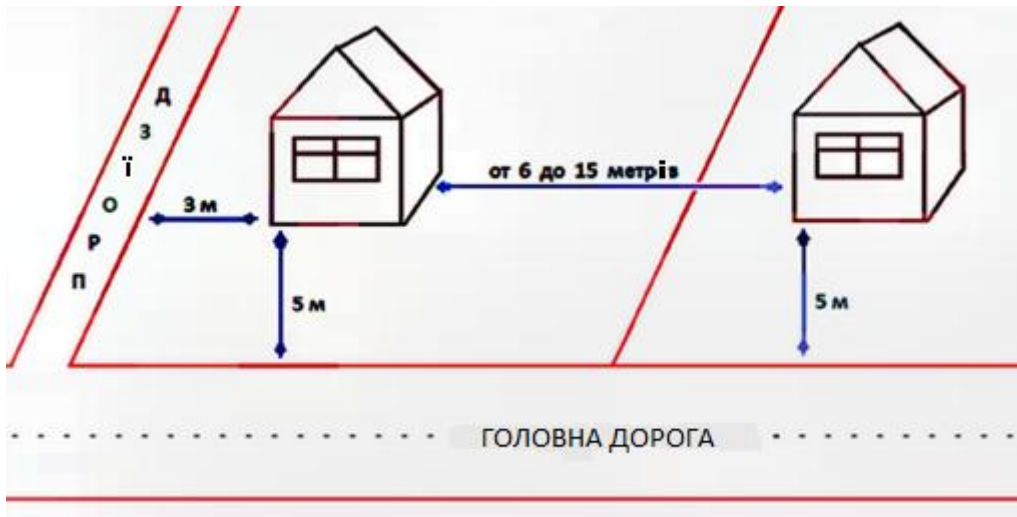

Рисунок 1

Відстань від кордону ділянки до будинку повинна становити не менше 3 м. Однак деякі фахівці рекомендують додати до цієї відстані ще 2-3 м. Так як це необхідно для того, щоб ганок будинку не виходив впритул до паркану. Якщо немає можливості розташувати будинок відповідно до цих рекомендацій, то ганок краще зробити з боку двору. Між іншим, потрібно висадити зелені насадження між огорожею і житловим будинком.

Ще одне дуже важливе правило – це дотримання необхідних відстаней між житловими будівлями на сусідніх ділянках. Так як тут основну роль грають протипожежні вимоги. У ДБН 79-92 всі будівлі класифіковані за ступенем вогнестійкості в залежності від матеріалу, що застосовується для зведення несучих і огорожувальних конструкцій.

Згідно до цієї класифікації, котеджі з цегли, різних кам'яних і пінобетонних блоків, а також залізобетону відносять до I та II категорій. Якщо ж в таких будинках були застосовані дерев'яні конструкції, то їх відносять до III категорії. Зрештою, дерев'яні та каркасні будівлі - це IV категорія. Відстані між будинками різних категорій наведено нижче. (Табл. 1)

Таблиця 1

Ступінь вогнетривкості будинків	Відстань (м) при ступені вогнетривкості будинків		
	I, II	III	IIIa, IIIб, IV, IVa, V
I, II	6	8	10
III	8	8	10
IIIa, IIIб, IV, IVa, V	10	10	15

Таким чином, якщо нове будівництво планується з цегли, але по сусідству розташований дерев'яний будинок, відступити доведеться як

мінімум 15 м. Стільки ж знадобиться відміряти і в тому випадку, якщо будівлі будь-якої категорії вогнестійкості мають більше одного поверху. Цього вимагають норми ДБН 360-92 **.

Слід також пам'ятати про те, що якщо по сусідству будівель немає, то власний будинок повинен в будь-якому випадку перебувати як мінімум в 1 м від межі. При цьому ніякі його конструкції не повинні виступати за межу ділянки.

Нарешті, треба врахувати, що в розрахунок приймаються відстані між зовнішніми стінами будівель, але при наявності виступаючих більш ніж на 1 м конструкцій - відстані між ними.

Розташовувати споруди господарського та побутового призначення можна на свій розсуд. Є тільки одне обмеження - не допускається їх зведення по лінії забудови (тобто врівень з огорожею ділянки). Краще спланувати їх розміщення на віддалі від паркану. Такі споруди, як лазні або сараї, зазвичай розташовують в глибині ділянки. Вони можуть або окремо стояти, або бути зблоковані з будинком. (Рис. 2)

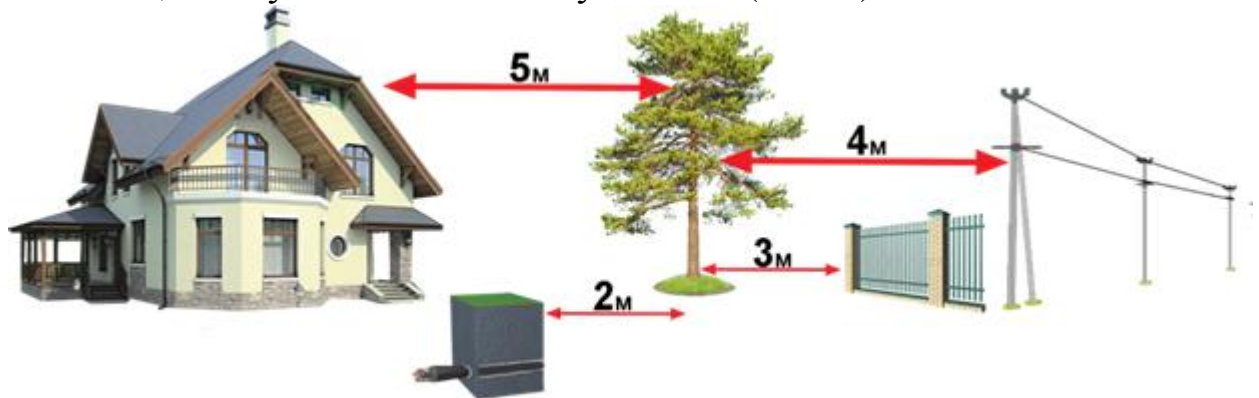

Рисунок 2

Так сараї для домашньої худоби, кроликів, нутрій, лисиць і птиці треба розміщувати на відстані від житлових будинків відповідно до протипожежних і санітарних норм: одинокі або подвійні - не менше 15 м; групові до 8 блоків - не менше 25 м, від 8 до 30 блоків - не менше 50 м від найближчого будинку і не більше 150 м від найвіддаленішого, більше 30 блоків - за межами житлової забудови. Відстань від сараїв до джерел питного водопостачання повинна бути не менше 20 м. Площа забудови групи зблокованих сараїв не повинна перевищувати 800 м². Відстань між групами сараїв слід приймати за нормами протипожежних розривів залежно від ступеня їх вогнестійкості. (п. 3.35 ДБН 360-92 **)

Однак розглядаючи інші господарські будівлі, відстані між якими в межах однієї ділянки законодавчо не нормуються, в дію вступають санітарні норми. Згідно ДБН 79-92, відстань від вікон житлового будинку до вуличного льоху має становити не менше 7 м.

Проте забезпечити виконання цієї вимоги часто в межах обмеженої площі ділянки складно або неможливо. Тому все ж таки допускається

зведення даних будівель площею до 50 м² прибудованими до одно- і двоповерхових будинках. При цьому житлові кімнати і кухні обов'язково повинні бути ізольовані від них як мінімум трьома підсобними або загальними приміщеннями.

При формуванні власної ділянки, багато хто дотримуються необхідних вимог тільки в межах своєї огорожі і засаджують смугу вздовж паркану деревами і кущами. Але для цієї території є певні вимоги, основне з яких полягає в тому, що ширина проїжджої частини, що проходить уздовж ділянки, повинна становити як мінімум 3,5 м для доріг з однією смугою руху і 7 м - з двома. Дані ліміти не допускається зменшувати за рахунок будь-яких споруд і насаджень. Важливо це як для безпеки дорожнього руху, так і для забезпечення проїзду спеціальних служб (пожежної машини, швидкої, аварійної та т. П.)

Останню вимогу потрібно враховувати і при проектуванні в'їзду на ділянку. Слід забезпечити можливість проїзду пожежних машин до будинку і доступ пожежників з автодрабиною або автопідйомника в будь-яке приміщення. У зв'язку з цим ДБН 360-92 ** вимагає, щоб мінімальна ширина проїзду до будинку становила 3,4 м. У цій зоні ділянки не допускається розташування огорож, повітряних електромереж і посадок дерев. Так як ніщо не повинно перешкоджати проїзду.

Згідно ДБН 79-92, гараж можна розташовувати по лінії забудови ділянки (врівень як з будинком, так і з огорожею). Більш того, все частіше гараж вбудовують в перший поверх житлового будинку. Важливо тільки, щоб відкриті гаражні ворота не заважали вільному проходу пішоходів і руху транспорту по вулиці. При плануванні слід враховувати таку вимогу: відстань від входу в гараж до вікон житлових будинків, розташованих по сусідству, має становити як мінімум 10 метрів. Важливо також, щоб проїзд до гаража не перетинався з пішохідною доріжкою від хвіртки до дверей будинку.

Нарешті, пішохідні доріжки на ділянці повинні забезпечувати вільний доступ до всіх будівель, причому в будь-яку погоду, і не затримувати на поверхні велику кількість вологи.

Список використаних джерел

1. Порівняльна таблиця проекту ДБН «Планування і забудова територій» та чинних будівельних норм [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dipromisto.gov.ua/files/NMD/PorivnTabl_DBN.pdf.

2. Державні та галузеві будівельні норми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/tech-reg/normuvannia/derzhavni-ta-galuzevi-budivelni-normi/derzhavni-ta-galuzevi-budivelni-normi-2/>

3. О вопросах строительства на земельном участке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mas.gov.by/ru/vopros_o_zemuchastke

4. Господарське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uchebnikirus.com/pravo/gospodarske_pravo_-_vinnik_om/budivselne_zakonodavstvo.htm

5. ДБН 79-92 – Житлові будинки для індивідуальних забудовників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalexpert.in.ua/standarty-i-normativi/ministerstva-i-vedomstva/stroitelnie-normi/7670-dbn-79-92-zhitlov-budinki-dlya-ndividualnix-zabudovnikov-ukraini.html>

6. ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень (українська версія зі змінами)[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_360_92_ua/1-1-0-116

Семенцова Анастасія Олександрівна, студ. архітектур. ф-ту КНУБА, наук. керівник: Деревінський В.Ф., кафедра політичних наук КНУБА

АКТУАЛЬНІСТЬ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В СУЧАСНОМУ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Віднедавна перед працівниками будівельної галузі постала проблема нераціонального споживання ресурсів. Це спричинено погіршенням екологічної ситуації у світі. Європейський досвід дає змогу оцінити важливість використання екологічно вигідних будівельних матеріалів і технологій. Так, за даними на 2016 рік Фінляндія, Ісландія та Швеція посідають чільні позиції у рейтингу екологічно ефективних країн, тоді як Україна лише 44 місце [1].

22.06.2017 р. в Україні прийнято Закон України «Про енергетичну ефективність будівель і споруд» [2], у якому зазначені такі основні заходи її забезпечення, як: використання відновлюваних та/або альтернативних джерел енергії та/або видів палива (з використанням інженерних систем будівлі), застосування систем акумуляційного електронагріву в години мінімального навантаження електричної мережі, встановлення засобів обліку (в тому числі засобів диференційного (погодинного) обліку споживання електричної енергії) та регулювання споживання енергетичних ресурсів, впровадження автоматизованих систем моніторингу і управління інженерними системами та ін.

З 90-х років ХХ ст. в історичній долі України починається новий етап, пов'язаний з розбудовою незалежної демократичної держави. На початку періоду становлення незалежної України відбувається занепад